Kimliğim Beni Tanıtır

Kimlik belgesi • T.C. kimlik kartı • Kişisel bilgiler

Her insan toplumun bir üyesidir. Toplumu oluşturan kişilerin her birine **birey** denir. Adımız, yaşam öykümüz, ilgi alanlarımız ve özelliklerimiz bizi tanıtır.

Kimlik belgesi, kişinin kim olduğunu gösteren belgedir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, Türk vatandaşlarının resmî kimlik belgesidir.

T.C. kimlik kartında hangi bilgiler bulunur?

Ön yüzünde	Arka yüzünde
T.C. kimlik numarası, ad ve soyad, doğum tarihi, cinsiyet, uyruk, seri numarası ve son geçerlilik tarihi; yaşa ve koşullara göre fotoğraf ve imza.	Anne ve baba adı, kartı veren makam bilgisi, elektronik çip ve makineyle okunabilen bölüm.

T.C. kimlik numarası 11 rakamdan oluşur. Her vatandaşa ait numara farklıdır. Adı ve soyadı aynı olan kişilerin kimlik numaraları aynı olmaz. Kartın seri numarası ile T.C. kimlik numarası farklı bilgilerdir.

Kimlik kartını nerede kullanırız?

Okula kayıt, hastanede işlem ve başka resmî başvurularda kimliğimizi doğrulamak için kullanırız. Karttaki çip, kimlik bilgilerinin elektronik ortamda güvenli biçimde doğrulanmasına yardımcı olur.

KİMLİK BİLGİLERİMİ KORURUM

Kimlik numaramı, kart fotoğrafımı ve adresimi internette yayımlamam; tanımadığım kişilerle paylaşmam. Kimlik kartımı kaybedersem aileme veya güvendiğim bir yetişkine haber veririm.

AKLIMDA KALSIN

Kimlik kartı kişiye özeldir. Bir kişinin kim olduğunu anlamak için yalnızca adına bakmak yeterli değildir. Görseldeki kart, temsili bir çizimdir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Belgeler ve Yaşam Öyküm

Belgelerin kullanım amaçları • Kronolojik sıralama

Her belgenin kullanım amacı farklıdır

Belge	Ne işe yarar?
Öğrenci belgesi / kartı	Bir okulun öğrencisi olduğumuzu gösterir. Uygun hizmetlerde öğrenci haklarından yararlanmayı sağlar.
Personel kartı	Kişinin hangi kurumda çalıştığını gösterir.
Kütüphane üye kartı	Kütüphane üyeliğini gösterir; kitap ödünç alma gibi işlemlerde kullanılır.
Sürücü belgesi	Belirli sınıftaki motorlu araçları kullanma yetkisini gösterir.
Pasaport	Yurt dışı seyahatlerde kullanılan resmî kimlik ve seyahat belgesidir.
Aile (evlilik) cüzdanı	Evlenme ve aile bilgilerini gösteren resmî belgedir.

Bu belgelerin hepsi aynı amaçla kullanılmaz. Örneğin kütüphane kartı, her resmî işlemde T.C. kimlik kartının yerine geçmez.

Kronoloji: Önce ne oldu, sonra ne oldu?

Olayları **gerçekleşme zamanlarına göre** eskiden yeniye sıralamaya kronolojik sıralama denir. Önce olan olay başa, sonra olan olay sona yazılır.

Yaşam öykümüzde doğum, okula başlama, taşınma ve önemli başarılar yer alabilir. Fotoğraflar, belgeler ve aile büyüklerinin anlattıkları geçmişimizi öğrenmemize yardımeder.

ÖRNEK ZAMAN ÇİZELGESİ

2017: Deniz doğdu. → **2020:** Başka bir şehre taşındı.
2023: İlkokula başladı. → **2026:** Dördüncü sınıfa geçti.
Aynı yıldaki olayları sıralarken ay ve günlerine de bakarız. Örnek kurgusaldır.

AKLIMDA KALSIN

Günlük işlerimizi de oluş sırasına koyabiliriz: Uyanma → Kahvaltı → Okula gitme. Yaşam çizelgelerinde ise genellikle önemli dönüm noktalarını seçeriz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

İlgilerim ve Yeteneklerim

Kendini tanıma • Çaba • Gelişim

İlgi, yapmaktan veya öğrenmekten hoşlandığımız şeylere yönelmemizdir. Kitap okumak, doğayı gözlemlemek, spor ve müzikle uğraşmak ilgi alanı olabilir.

Yetenek, bir işi öğrenme ve yapma konusundaki beceri ve yatkınlığımızdır. Resim yapmak, ritim tutmak, problem çözmek veya etkili anlatmak farklı güçlü yönlerimiz olabilir.

İlgi ile yetenek aynı şey midir?

Hayır. Bir öğrenci basketbolu çok sevebilir; ancak top sürme becerisini henüz geliştirmemiş olabilir. **Sevmesi ilgisini, topu kontrollü sürmesi becerisini** gösterir. İlgi duymak çalışmaya istekli olmamızı sağlayabilir.

Kendime sorarım	Bana neyi gösterir?
Boş zamanımda ne yapmaktan hoşlanıyorum?	İlgi alanlarımı.
Hangi işleri daha rahat yapıyorum?	Güçlü yönlerimi.
Hangi işte desteğe ve çalışmaya ihtiyacım var?	Geliştirebileceğim yönlerimi.

Kendimi nasıl geliştirebilirim?

- Farklı etkinlikleri deneyerek kendimi tanırım.
- Küçük hedefler koyar, düzenli çalışır ve sabırlı olurum.
- Öğretmenimden ve ailemden destek isterim.
- Okul kulüplerine, spor, müzik, resim ve tiyatro etkinliklerine katılırım.
- Hatalarımı öğrenmenin bir parçası olarak görürüm.

GÜNLÜK YAŞAMDAN

Ece öykü yazmayı seviyor ama yazılarını düzenlemekte zorlanıyor. Her hafta kısa bir öykü yazıp öğretmeninin önerilerini uyguluyor. Böylece ilgi duyduğu alandaki becerisini geliştiriyor.

AKLIMDA KALSIN

İlgilerimiz zamanla değişebilir; becerilerimiz çalışmayla gelişebilir. Herkes aynı alanda başarılı olmak zorunda değildir. İlgi alanlarının kız ya da erkek olmakla sınırı yoktur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

İhtiyaçlarım ve İsteklerim

Öncelikler • Bilinçli seçimler • Kaynakları koruma

İhtiyaç, yaşamımızı sağlıklı ve güvenli sürdürmek, gelişmek için gerekli olandır. Beslenme, su, barınma, giyinme ve güvenlik temel ihtiyaçlarımızdandır.

Sevilmek, bir gruba ait olmak, öğrenmek, dinlenmek ve oyun oynamak da çocukların gelişimi için önemlidir. İhtiyaçlarımız yalnızca eşyalardan oluşmaz.

İstek nedir?

İstek, sahip olmayı veya yapmayı arzuladığımız şeydir. Her isteğimiz zorunlu bir ihtiyaç değildir. Bir ihtiyacın hangi ürünle karşılanacağına ilişkin özel tercihlerimiz de olabilir.

Durum	Nasıl düşünürüz?
Kışın giyecek uygun montum yok.	Mont bir ihtiyaçtır. Özellikle pahalı bir markayı seçmek istektir.
Defterim bitti, yeni defter gerekiyor.	Ders için defter ihtiyaçtır. Belirli bir çizgi film kahramanlı defter tercihi istektir.
Evde çalışır durumda topum var; yenisini beğendim.	Yeni top bu durumda istektir.
Oyun oynamak istiyorum.	Oyun gelişim için önemlidir. Bunun için pahalı oyuncak almak zorunlu değildir.

Seçim yaparken öncelik veririm

Paramız, zamanımız ve doğal kaynaklarımız sınırlıdır. Önce ihtiyaçlarımızı belirleriz. Alışverişten önce “Buna gerçekten ihtiyacım var mı? Elimdeki eşya işimi görüyor mu?” diye düşünürüz. Eşyalarımızı özenle kullanır, israftan kaçınırız.

KARAR VERELİM

Ayaz’ın okul çantası kullanılabilir durumda, yağmurlu havalar için ayakkabısı ise su geçiriyor. Öncelik, ihtiyacına uygun ayakkabıdır. İstediği yeni çanta için bekleyebilir.

AKLIMDA KALSIN

Bir eşyanın ihtiyaç olup olmadığı duruma göre değişebilir. Önemli olan, ne amaçla ve hangi koşullarda kullanılacağını düşünmektir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Farklılıklarımız Zenginliğimiz

Fiziksel özellikler • Duygular • Düşünceler • Saygı

İnsanların benzer özellikleri olduğu gibi farklı özellikleri de vardır. Saçımız, göz rengimiz, boyumuz, ilgi alanlarımız, duygularımız ve düşüncelerimiz birbirinden farklı olabilir.

Bu farklılıklar bir kişiyi diğerinden daha değerli veya daha değersiz yapmaz. **Her insan değerlidir ve saygıyı hak eder.**

Kendimizi tanırken hangi özelliklere bakarız?

Özellik	Örnek
Fiziksel özellik	Boy, saç ve göz rengi, saçın kıvırcık ya da düz olması.
Duygu	Sevinç, üzüntü, korku, heyecan, öfke. Duygular duruma göre değişebilir.
Düşünce	Bir olay hakkındaki görüşümüz: “Parkta daha çok ağaç olmalı.”
Kişilik ve davranış	Sabırlı, meraklı, sorumluluk sahibi olmak; yardımlaşmak.
İlgi ve beceri	Müzikle ilgilenmek, iyi resim çizmek, bir oyunu açıklayabilmek.

Birlikte çalışınca birbirimizi tamamlarız

Sınıf gazetesi hazırlanırken biri resim çizer, biri yazı yazar, biri bilgi araştırır, biri sayfaları düzenler. Farklı güçlü yönler bir araya gelince ortaya daha zengin bir çalışma çıkar. Görevler konuşularak ve adil biçimde paylaşılır.

SAYGILI DAVRANIŞLAR

Arkadaşımı sözünü kesmeden dinlerim. Görünüşü, konuşması, ailesi veya sevdiği şeylerle alay etmem. Benimle aynı fikirde olmasa da düşüncesini söylemesine fırsat veririm. Kendi görüşümü kırıcı olmadan açıklarım.

AKLIMDA KALSIN

Aynı olay herkeste aynı duyguyu uyandırmayabilir. Sahneye çıkmak bir öğrenciyi heyecanlandırırken başka bir öğrenciyi kaygılandırabilir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Empati ve Birlikte Yaşam

Anlamak • Dahil etmek • Yardımlaşmak

Empati, kendimizi bir başkasının yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini anlamaya çalışmaktır.

“Ben onun yerinde olsaydım ne hissederdim?” diye düşünür, sonra onu dinleriz. Ne hissettiğini bildiğimizi varsaymak yerine sorabiliriz. Empati kurmak, her davranışı doğru bulmak demek değildir.

Empati kurmanın adımları

1. **Fark et:** Arkadaşım sessiz ve üzgün görünüyor.
2. **Dinle:** “İstersen seni dinleyebilirim.” derim.
3. **Anlamaya çalış:** Onun bakış açısından düşünürüm.
4. **Uygun davran:** İhtiyacını sorar, saygılı ve destekleyici olurum.

Herkesin katılabildiği bir ortam

Bazı arkadaşlarımız yürümek, görmek, duymak veya öğrenmek için farklı araç ve desteğe ihtiyaç duyabilir. Kişiyi yalnızca bu özelliğiyle tanımlamayız. Oyunları ve etkinlikleri herkesin katılabileceği biçimde düzenleriz.

Durum	Saygılı ve kapsayıcı davranış
Yeni öğrenci oyuna katılamıyor.	Kendimizi tanıtır, kuralları anlatır ve oyuna davet ederiz.
Tekerlekli sandalye kullanan arkadaşımız var.	Geçiş yolunu açık tutar, etkinliği birlikte planlarız. Yardım etmeden önce sorarız.
Arkadaşımız farklı bir görüş söylüyor.	Neden böyle düşündüğünü dinler, kendi görüşümüzü nezaketle söyleriz.

HAK VE SORUMLULUK BİRLİKTE

Oyuna katılmak ve düşüncemizi söylemek isteriz. Başkalarına da aynı fırsatı tanımak sorumluluğumuzdur. Alay veya dışlama gördüğümüzde buna katılmaz, gerektiğinde güvendiğimiz bir yetişkinden yardım isteriz.

AKLIMDA KALSIN

Rampa, açık geçiş yolu ve anlaşılır yönlendirmeler katılımı kolaylaştırır. Çevreyi uygun düzenlemek, insanların günlük yaşama daha rahat katılmasını sağlar.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Öğrendiklerimi Pekiştiriyorum

Kısa tekrar • Kendini değerlendir • Cevaplarını kontrol et

Kavram	Kısaca anlamı
Birey	Toplumu oluşturan her bir kişi.
Kimlik belgesi	Kişinin kim olduğunu gösteren belge.
Kronoloji	Olayları oluş zamanına göre sıralama.
İlgi / yetenek	Hoşlandığımız alan / işi yapma becerisi ve yatkınlığı.
İhtiyaç / istek	Gerekli olan / arzulanan şey veya tercih.
Empati	Başkasının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışma.

1. Doğru mu, yanlış mı?

a) Kimlik kartımızın fotoğrafını herkesle paylaşabiliriz. (.....)
b) Kronolojik sıralamada önce olan olay başa yazılır. (.....)
c) İlgi duyduğumuz her işte hemen çok başarılı oluruz. (.....)
d) Farklı düşünceleri saygıyla dinlemeliyiz. (.....)

2. Olayları eskiden yeniye sırala

A: 2026'da dördüncü sınıfa başladı. **B:** 2017'de doğdu.
C: 2023'te ilkokula başladı. **D:** 2021'de başka bir eve taşındı.
Sıralamam: ..... → ..... → ..... → .....

3. Düşün ve açıkla

• Resim yapmayı seven ama zorlanan arkadaşın becerisini nasıl geliştirir?
• Bir arkadaşın oyuna alınmadığında ne hissedebilir? Ne yaparsın?
• Kullanılır durumdaki kalemin varken yeni bir kalem istemen ihtiyaç mı, istek mi?

CEVAPLAR VE ÖRNEK AÇIKLAMALAR

1: a) Yanlış, b) Doğru, c) Yanlış, d) Doğru. **2:** B → D → C → A.
3: Düzenli çalışıp destek alabilir. Dışlanan kişi üzülebilir; onu dinleyip oyuna davet edebiliriz. Kullanılır kalem varsa yenisini istemek genellikle istektir.

Kaynak notu: Paylaşılan "1. ünite / Birey ve Toplum Ünite Özeti" temel alınarak açıklamalar yeniden yazılmış, görseller yenilenmiştir. Kimlik bilgileri için: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Kimlik Kartı İşlemleri. Görseller öğretim amaçlı temsili çizimlerdir.

AKLIMDA KALSIN

Kendimi tanırım, bilgilerimi korurum, ihtiyaçlarıma öncelik veririm. Farklılıklara saygı duyar, empati kurar ve birlikte yaşamı kolaylaştırırım.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026